Csoportkép a templomudvarban. Az egykori cinterem és az elengedhetetlen kőfal eredeti szépségében

A presbiterek az elején nem hittek abban, hogy 100–150 lélekkel csodát lehetne tenni. Emberi számítások szerint a lehetetlenség határát súrolta, hogy testvérgyülekezeti támogatással, sok közmunkával és sikeresen elnyert pályázatokkal ilyen rövid idő alatt újjászülessen az egyházi vagyon.

Az emberek rájöttek: hittel és összefogással olyasmit is el lehet érni, ami korábban megvalósíthatatlannak tűnt. „Ma már a presbiterek nem ijednek meg, ha olyan tervekről beszélünk, mint a több százezer lejes beruházással felépítendő új vendégház. Tudjuk, erre saját erőnkből nem futja, de az Úr megsegít pályázatokból és egyéb támogatásokból” – magyarázza Nagy Sándor Tibor a fejlesztés további útjait.

Több keresztelő, mint temetés

A két világháború közötti 800 lelket számláló Kidének egyaránt volt egyházi és állami iskolája, mára egy sincs. A hivatalosan 140 lelket számláló, zömében kiöregedett falu elemi osztályai a 90-es évek elején szűntek meg. Jakab Berta nyugdíjas tanítónő ma is a faluban él, a református gyülekezet aktív tagja. Van néhány fiatal család, akiknek gyerekei a Kallós Alapítvány által működtetett válaszúti szórványkollégiumban tanulnak. Az iskola kocsija vasárnap délután viszi el a falu öt gyerekét, és péntek délután hozza haza.

A lelkészházaspár négy kislánya Kolozsváron jár óvodába, illetve iskolába: hét közben bent laknak a szüleikkel a kincses városban. Vendéglátóm szerint a nagyvárosok környékén élő gyülekezetek sajátos helyzete ez, hiszen már rég elmúlt az idilli helyzet, amikor e falvakban iskola működött, és a lelkészfeleség jórészt helyben tanított óvónőként, tanítónőként vagy tanárként. A legtöbben ma a közeli városban dolgoznak, a gyerekek oda járnak iskolába, így elkerülhetetlen a kétlaki életmód.

Mégsem reménytelen a kidei elemi oktatás újraindítása, hiszen tavaly volt az első esztendő az utóbbi évtizedekben, amikor a lelkész több gyereket keresztelt, mint ahány idős embert temetett. A négy keresztelő fiatal családokat érintett, akik az utóbbi években telepedtek haza. Úgy tűnik, idén is jó évet zárnak, hiszen már most három kisbaba van. Székelyföldről is érkezett fiatal család: az építkezésben jártas családfőnek – a szintén helyben lakó kőművesekkel és ácsokkal karöltve – bőven van munkája.

A nyaranta megduzzadó létszámmal magyarázható az is, hogy a vakációs bibliahéten ötven gyerek is összegyűl az egyháznál: nemcsak Kolozsvárról jönnek haza a nagyszülőkhöz, hanem Magyarországról, sőt Spanyolországból is.

Egyelőre csak a házak egyharmada állandóan lakott, a másik harmad hétvégi ház, a fennmaradó rész pedig vagy éppen gazdát cserél, vagy eladásra vár. Nagy az érdeklődés a házak iránt, egyre többen szeretnének itt telket vásárolni.

A sok hétvégi házzal magyarázható, hogy nyárára a falu lélekszáma felduzzad 200–250-re. A Kidében élő hat–hét román ember mind beszél magyarul. Az évszázados, békés együttélés érdekes története, hogy az 1848-as magyar forradalom idején szántalpakon költözött mai helyére a görögkatolikus fatemplom, a telket pedig a reformátusok ajándékozták a románságnak. A lelkész arról mesél, hogy szomszédjában évekig egy román ember lakott, Mihály bácsi, de mivel magyarul beszélgettek, csak később tudta meg, hogy tulajdonképpen román.

A nyaranta megduzzadó létszámmal magyarázható az is, hogy a vakációs bibliahéten ötven gyerek is összegyűl az egyháznál: nemcsak Kolozsvárról jönnek haza a nagyszülőkhöz, hanem Magyarországról, sőt Spanyolországból is. A másik érdekesség, hogy a tíz év alatt eltemetett mintegy hatvan ember ellenére nem csökkent a falu létszáma: legalább ennyien visszatértek Kolozsvárról vagy más településekről a szülői házba.

Nyitott presbitérium

Nagy Tibor Sándor a kétlaki életmód előnyeiről is beszél. Pontosabban arról, hogy a Kolozsvári Református Kollégium keretében az ő irányítása alatt működő szakiskola diákjait többször kihozta már Kidébe. A fodrásztanulókkal egyházi ünnepek előtt rendbe tették több idős ember frizuráját, a szakácstanulókkal pedig egyházi rendezvények alkalmával szerveztek szeretetvendégséget. Szolgált már itt a református kollégium kórusa, tehát élő a kapcsolat a két munkahely között. Másrészt a kolozsvári kötődés sokban segíti a pályázatírások és egyéb papírmunka terén.

Vendéglátóm szerint a sikeres lelkészi munka elengedhetetlen tartozéka a jó gondnok. Jelzi a kidei emberek nyitottságát, hogy nemcsak a presbitériumban vannak nők, hanem az egyházmegyében is ritkaságnak számító női gondnokuk van, ő a lelkész jobb keze a faluban.

Az egyházi életnek azonban a lelki tartalom a legfontosabb eleme. A kideiek erre különösen igénysek, hiszen a bibliaóra itt nem azt a szokásos jelenetet rögzíti, amikor a lelkész felolvas vagy magyaráz, hanem az esemény párbeszéddé válik: a témákat közösen beszélik meg. A kideiek olvasott emberek, sokuknak érettségije van – régen kézművességgel foglalkoztak –, az egyházi könyvtár ma is élő része a parókiának.

Családi idill. A lelkészházaspár négy lányával

„Istentiszteleten külön élmény számomra, hogy nem lehajtott fejeknek kell prédikálnom, hanem ott látom az emberek csillogó tekintetét” – fogalmaz a lelkész, aki az egyház közösségmegtartó szerepét hangsúlyozza. A mindenkori embernek szüksége van arra, hogy közösséghez, társasághoz tartozzon. Itt kellene az egyháznak kissé másként viszonyulnia az emberekhez, az egyháztagokhoz. Az igazi kihívás azokat megkeresni, akik most kerülnek a közösségbe, és segítőkezet nyújtani feléjük. Nem mindenki jön el vasárnap templomba, de ahányszor közmunkát szerveznek, az a fiatal is részt vesz, akinek nem mindig van ideje istentiszteletekre járni. Ezzel is jelezni szeretné, hogy a közösséghez tartozónak vallja magát – meséli a lelkipásztor.

A család ünnepe

„Valószínűleg legtöbb lelkésztársamnak a karácsony, a húsvét és a pünkösd az év fárasztóbb szolgálataihoz tartozik. Nekem a húsvét olyan időszak, amikor szívvel-lélekkel a gyülekezetben lehetek családommal együtt, ez már egymagában is igazi ünnep” – magyarázza a húsvéti készülődés jegyeit Tibor, aki a falusi szolgálat előnyének tartja azt is, hogy kis gyülekezetben kevesebb a templomi szolgálat, mint városon, így több idő marad együtt lenni családjával. Ilyenkor eljönnek a szülők is, ami nagy segítség a négy gyereket vállaló házaspár számára. Mint ahogy az is, ha istentiszteletek alatt a kántori munkát vállaló felesége, Erika, nyugodtan végezheti templomi teendőit.

„Minden lelkipásztori családnak van egy harmadik mamája és tatája. A szomszédunkban élő Józsi tata és Margit mama a pótnagyszülők, akik vasárnaponként szívesen besegítenek” – meséli a lelkész.

A legkisebb, negyedik lányával gyereknevelési szabadságát töltő nyelvtanár és közgazdász lelkészfeleség szintén Kolozsváron dolgozott, a gyerek óvodáskorúvá válásával pedig visszatér régi munkahelyére. Amikor rákérdezek, hogy ennyire zsúfolt program és kétlaki életmód mellett mennyire nehéz kellő időt fordítani a nagycsaládra, Tibor úgy fogalmaz: ha az Úr megadja a gyerekeket, akkor lehetőséget is biztosít felnevelésükhöz. A négy gyerek természetes hozománya kapcsolatuknak, hiszen azt már az udvarlás idején közösen eldöntötték, nagycsaládot akarnak. Életüket pedig ezek a hittel vállalt döntések vezérlik.